

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 13 юни 2016 г.
(OR. en)

9228/16

ECOFIN 468
UEM 214
SOC 332
EMPL 228
COMPET 302
ENV 347
EDUC 203
RECH 194
ENER 210
JAI 458

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
№ док. Ком.:	9142/16 ECOFIN 433 UEM 183 SOC 297 EMPL 193 COMPET 270 ENV 314 EDUC 170 RECH 162 ENER 175 JAI 420 - COM(2016) 345 final
Относно:	Препоръка за ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА относно националната програма за реформи на Словакия за 2016 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Словакия за 2016 г.

Приложено се изпраща на делегациите посоченият по-горе проект за препоръка на Съвета, преработен и съгласуван в различните комитети на Съвета въз основа на предложението на Комисията (COM (2016) 345 final).

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

от ...

относно националната програма за реформи на Словакия за 2016 г.

и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Словакия за 2016 г.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики¹, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

¹ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

като има предвид, че:

- (1) На 26 ноември 2015 г. Комисията прие годишния обзор на растежа, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2016 г. Приоритетите на годишния обзор на растежа бяха одобрени от Европейския съвет на 17—18 март 2016 г. На 26 ноември 2015 г., въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета², Комисията прие Доклад за механизма за предупреждение, в който Словакия не беше посочена като една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед. В същия ден Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната. Тази препоръка беше одобрена от Европейския съвет на 18—19 февруари 2016 г. и приета от Съвета на 8 март 2016 г.³ Като държава, чиято парична единица е еврото, и с оглед на тясната взаимовръзка между икономиките в икономическия и паричен съюз, Словакия следва да гарантира пълното и своевременно изпълнение на препоръката.
- (2) Докладът за Словакия за 2016 г. беше публикуван на 26 февруари 2016 г. В него бе оценен напредъкът на Словакия в изпълнението на специфичните за страната препоръки, приети от Съвета на 14 юли 2015 г., и напредъкът на Словакия по отношение на националните ѝ цели по стратегията „Европа 2020“.
- (3) На 29 април 2016 г. Словакия представи своята национална програма за реформи за 2016 г. и програмата си за стабилност за 2016 г. Двете програми бяха оценени едновременно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях.

² Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25).

³ ОВ С 96, 11.3.2016 г., стр. 1.

- (4) Съответните специфични за всяка държава препоръки бяха взети предвид при програмирането на европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014—2020 г. Както е предвидено в член 23 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁴, когато това е необходимо за подпомагане на изпълнението на съответните препоръки на Съвета, Комисията може да поиска от дадена държава членка да преразгледа своето споразумение за партньорство и съответните програми и да предложи изменения в тях. Комисията предостави допълнителни подробности за начина, по който ще използва тази разпоредба, в насоките относно прилагането на мерките, обвързващи ефективността на европейските структурни и инвестиционни фондове с доброто икономическо управление.
- (5) Спрямо Словакия понастоящем се прилагат предпазните мерки на Пакта за стабилност и растеж. В своята програма за стабилност за 2016 г. правителството планира да подобри номиналното салдо до -1,9 % от БВП през 2016 г. и допълнително постепенно до -1,3 % от БВП през 2017 г. Според програмата за стабилност средносрочната бюджетна цел — структурен дефицит от 0,5 % от БВП — ще бъде постигната през 2019 г. Според програмата за стабилност съотношението държавен дълг/БВП се очаква да достигне 52,9 % през 2016 г. и да продължи да спада до 47,3 % от БВП през 2019 г. Макроикономическият сценарий, на който се основават тези бюджетни прогнози, е реалистичен. Въпреки това необходимите мерки в помощ на планираните цели за дефицита от 2017 г. нататък все още не са достатъчно конкретни. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2016 г. съществува риск Словакия да се отклони до известна степен от средносрочната бюджетна цел през 2016 г., като се предвижда страната да спази препоръчаната корекция през 2017 г., ако няма промени в политиките. Въз основа на своята оценка на програмата за стабилност и предвид прогнозата на Комисията от пролетта на 2016 г. Съветът е на мнение, че Словакия се очаква да спази като цяло разпоредбите на Пакта за стабилност и растеж. Независимо от това, ще са необходими допълнителни мерки за гарантиране на съответствие през 2016 г. За тази цел от ключово значение ще бъде отдавна отлаганото приемане на задължителни тавани на разходите и изпълнението на програмата за повишаване на ефективността на публичните разходи, с извършването на планирани прегледи на разходите в определени области.

⁴ Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 320).

- (6) Дългосрочната устойчивост на публичните финанси на Словакия продължава да бъде предизвикателство. Това се дължи основно на очакваното нарастване на свързаните със застаряването на населението разходи за здравеопазване и пенсии. Очаква се увеличението на разходите на Словакия за пенсии до 2060 г. да бъде едно от най-високите в Съюза, поради застаряването на населението. Законоустановената пенсионна възраст в Словакия е сравнително ниска, което се дължи отчасти на фактори, свързани с продължителността на живота. Разходите за здравеопазване са основният двигател за нарастване на разходите, свързани със застаряването. Предвижда се публичните разходи за здравеопазване да нараснат значително в дългосрочен план, макар и да стартират от относително ниско равнище. Въпреки известно подобрене, здравните показатели в Словакия остават много ниски. За да повиши разходната ефективност в сектора на здравеопазването, правителството предприе мерки както относно болничните, така и относно извънболничните грижи. Продължават усилията за въвеждане на интегриран модел на здравни грижи. Успехът на тази реформа вероятно ще зависи от ангажираността на ключовите заинтересовани страни, интегрирането на здравните центрове и болниците и осигуряването на подходящи нива на персонал. Въпреки мерките за ограничаване на по-нататъшното задлъжняване на обществените болници, някои от тях все още са в лошо финансово състояние. Все още са налице трудности пред цялостното преодоляване на отрицателната разходна тенденция, като например реструктурирането на болничния капацитет, въвеждането на система за бъдещи плащания и увеличаване на конкуренцията при обществените поръчки в областта на здравното обслужване. Що се отнася до извънболничните грижи слабата направляваща роля на общопрактикуващите лекари отчасти се дължи на недостатъчното разделение на компетенциите между общопрактикуващите лекари и специалистите и благоприятства използването на по-скъпи специализирани грижи. По отношение на данъчното облагане правителствените мерки за борба с данъчните измами спомогнаха за по-ефективното събиране на данъци, по-специално в областта на данък добавена стойност (ДДС). Въпреки това несъответствието в приходите от ДДС остава високо, което е знак за продължаващо предизвикателство за осигуряване на съответствие. Засиленият фокус върху събирането на ДДС през последните години намали вниманието, отделяно на други важни области на данъчното облагане, например данъчното облагане на доходите. Освен това, съсредоточаването на вниманието върху проверките бе причина за недостатъчно развитие на другите роли на данъчната администрация, като например събирането на дължимите данъци. Това предполага, че има възможност за по-добро разпределение на ресурсите в рамките на системата за данъчно облагане. Все още не е разработена стратегия за определяне на цели за осигуряване на съответствието.

- (7) Въпреки положителните промени на пазара на труда, произтичащи от доброто икономическо възстановяване и неотдавнашните мерки на политиката, дългосрочната безработица продължава да бъде проблем. Процентът на дългосрочната безработица продължава да бъде един от най-високите в Съюза (7,6 % спрямо 4,3 % в Съюза като цяло през третото тримесечие на 2015 г.). Тя засяга в особено голяма степен маргинализираните роми, нискоквалифицираните работници и младите хора. Мерки за борба с безработицата бяха предприети в областта на професионалното образование и обучение, субсидираните работни места и консултациите за търсене на работа. Успешното изпълнение на повечето от тези реформи обаче ще зависи от капацитета на обществените служби по заетостта. Въпреки реорганизацията на Централната служба по труда и по-добрия достъп до обучение, все още са налице трудности при въвеждането на индивидуализирана подкрепа на дългосрочно безработните и уязвимите групи. Участието на ромите на пазара на труда в Словакия е много ниско, а напредъкът в увеличаването на заетостта им е бавен. Ниските нива на образование и умения и дискриминацията са фактори, влияещи върху слабото им участие на пазара на труда. Ниският дял на заетост сред жените в детеродна възраст е отражение на дългия родителски отпуск (до три години), липсата на детски заведения, особено за деца под тригодишна възраст, високите разходи за детските заведения и ограниченото използване на схеми за гъвкаво работно време. Освен това продължават да съществуват регионални различия — процентът на безработицата в Източна Словакия продължава да е два пъти по-висок от този в Братислава. По отношение на управлението на услугите за пазара на труда, мерките, предприети през последните месеци, не предвиждат специфичен подход за справяне със структурните предизвикателства на словашкия пазар на труда.
- (8) Образователната система не е достатъчно насочена към увеличаване на икономическия потенциал на Словакия. Образователните резултати са ниски в сравнение с международните стандарти и се влошиха допълнително. Това до голяма степен е свързано с незадоволителното образование на учителите и ниската привлекателност на учителската професия. Независимо от 4 %-ното увеличение на заплатите на учителите през 2016 г., ниското заплащане и недостатъчното практическо обучение са сред факторите, които правят професията непривлекателна за младите хора. Все още предстои да бъде приложено наскоро приетото законодателство за борба със сегрегацията, за да се постигнат положителни промени и да се увеличи участието на ромите в системата на общото образование, включително в предучилищното образование.

- (9) Публичната администрация все още не е достатъчно ефективна. Нейната фрагментирана и негъвкава организация води до липса на ефективна координация. Приемането на стратегията за управление на човешките ресурси през октомври 2015 г. е положителна стъпка. Все още обаче не е приет новият закон за държавната служба, който е необходима предпоставка за успешното прилагане на стратегията.
- Правителството предприе няколко мерки за борба с корупцията, но тяхното въздействие до момента е ограничено. По-специално, Словакия бележи слаби резултати по отношение на откриването на наказателни производства и съдебното преследване на случаи на корупция, включително на незаконните практики в областта на обществените поръчки. Бяха съкратени процедурите за издаване на разрешителни за строеж за мащабни инвестиционни и инфраструктурни проекти. Неконсолидираното управление, липсата на основан на факти проект на процедури за възлагане на обществени поръчки, ниският професионализъм, конфликтите на интереси, персонализираните тържни спецификации и прекомерното използване на критерия за възлагане, основан на най-ниската цена, водят до ограничена конкуренция въз основа на качеството. Слабостите при възлагането на обществените поръчки постоянно се сочат като фактори, които засягат ефективното разпределение на публичните ресурси. Честите промени в законодателството и тежките административни процедури и изисквания имат отражение върху предприятията в Словакия. Високите административни и регулаторни бариери по отношение на някои професионални услуги и мрежовите индустрии, слабостите в някои области, като например изпълнението на договорните задължения и разрешаването на спорове за несъстоятелност, както и дългогодишната загриженост относно качеството на съдебната система вредят на бизнес средата и възпрепятстват инвестициите. Бяха предприети някои мерки за улесняване на стопанската дейност, като например създаването на Центъра за по-добро законотворчество през октомври 2015 г. и стартирането на Националния център за стопанска дейност в началото на 2016 г. Отложено обаче беше приемане на закона за малкия бизнес в рамките на стратегията за развитие на МСП.

- (10) В контекста на европейския семестър Комисията изготви цялостен анализ на икономическата политика на Словакия и го публикува в доклада за страната за 2016 г. Освен това Комисията направи оценка на програмата за стабилност, националната програма за реформи и последващите действия във връзка с препоръките, отправени към Словакия през предходните години. Комисията взе предвид не само тяхното значение за провеждането на устойчива бюджетна и социално-икономическа политика в Словакия, но и тяхното съответствие с правилата и насоките на ЕС предвид необходимостта от засилване на цялостното икономическо управление на Съюза чрез принос на ЕС към бъдещите решения на държавите членки. Препоръките в рамките на европейския семестър са отразени в препоръки 1 — 3 по-долу.
- (11) С оглед на тази оценка Съветът разглежда програмата за стабилност, като становището му⁵ е изразено по-специално в препоръка 1 по-долу,

⁵ Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

ПРЕПОРЪЧВА на Словакия да предприеме следните действия през 2016 г. и 2017 г.:

1. Да постигне годишна фискална корекция от 0,25 % от БВП за постигане на средносрочната бюджетна цел през 2016 г. и от 0,5 % от БВП през 2017 г. Да подобри разходната ефективност на системата на здравеопазването. Да предприеме мерки за подобряване на спазването на данъчното законодателство.
2. Да подобри мерките за активиране на дългосрочно безработните и други групи в неравностойно положение, включително персонализирани услуги и целево обучение. Да улесни заетостта на жените, по-конкретно чрез разширяване на предлагането на достъпни, качествени грижи за децата. Да подобри образователните резултати като засили привлекателността на учителската професия и като увеличи участието на ромските деца в общото образование от ранна детска възраст.
3. Да консолидира управлението в областта на обществените поръчки, да засили преминаването от конкуренция въз основа на цената към конкуренция въз основа на качеството и да подобри съдебното преследване на незаконните практики в областта на обществените поръчки. Да подобри прозрачността, качеството и ефективността на управлението на човешките ресурси в публичната администрация, по-специално чрез приемането на нов закон за държавния служител, и ефективността на съдебната система. Да приеме всеобхватен план за преодоляване на административните и регулаторните бариери пред предприятията.

Съставено в Брюксел на година.

*За Съвета
Председател*
